

GÖMÖR-KISHONT

VÁRMEGYEI KÖZLÖNY.

Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap. — A Gömörvármegyei községi- és körjegyző-egylet hivatalos lapja.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Tompa Mihály-utca 10. sz.

Ide intézendő a lap szellemi részét érdeklő minden közlemény és levelezés; továbbá előfizetések, hirdetés, nyilttér és egyéb felszólalás.

Telefon-szám: 52.

Telefon-szám: 52.

Felelős szerkesztő:

GÁL ISTVÁN.

Kiadó laptulajdonos:

ID. RÁBELY MIKLÓS.

Az előfizetés díja:

Egész évre . . . . . 10 korona.
Félévre . . . . . 5 korona.

Egyes szám ára: 20 fillér.

A hirdetés díja:

Egy háromhasábos petitsor térfogata . . . . . 20 fillér.
Nyilttér sora . . . . . 50 fillér.

A szerkesztőség kéziratot nem ad vissza, bélyegtelen levelet nem fogad el. — Vidéki levelezőink kéretnek, hogy közleményeiket péntek délig megküldeni sziveskedjenek.

A kiadóhivatal hirdetést és nyilttéri közleményt csak szombat délelőtti 10 óráig fogad el.

A gömöri faluk.

(G.) A gömöri faluk nem kulturéhező hamupipőkék, nem a sablonos ólomlábon haladó felvidéki falu-típusok, a gömöri faluk légkörében az egészséges haladás irányzata él s a gömöri faluk a közelmúltban fényesen megcsillanó gazdasági erőről és okos telfogásról tettek tanubizonyságot.

Mert lekicsinyelhetetlen értéket képviselnek városaink is, de a vármegye strukturájának gerinczét, lüktető életét azok a fehér házas faluk képezik, a melyekből nem régen az ész és a szív szavára oly okos megfontolással keltek utra a milliók, hogy egy nagy czél életért gyújtott nagy lángban elégve megsokszorosodjanak.

A gömöri faluk megmutatták, hogy a haza és az önbecsülés szava, a kötelességteljesítés mozgató intése nem ösmeretlen előttük s mikor a hadikölcsönök milliós eredményeiről irt szaladó tollunk, bámulva simogatta képzeletünk az erős faluk becsületes népét, s mikor az elmúlt héten a 16-ik honvédgyalogezred hősi küzdelméről zengtek a hivatalos stílus hangján hozsannákat a hőferi irások, melegen dobogott meg szívünk a gömöri községek fiai felé, akik közül sokan, sok ezren szolgálnak a dicséretet kapott ezred kötelékében.

E héten egy szóval megtoldottuk — ujságíró nyelven szólva — a „Gömör-Kishont“ *fejét*, odakerült egy rövid szó s ma így olvashatják régi és új olvasóink: „Társadalmi, megyei és községi érdekeket képviselő hetilap.“

Hogy ez az alapjában véve nem nagy változtatás miért történt, annak a közérdeklődés előtt nem lehet különösebb becse s mindössze annyiból adunk örvendező hangon számot, hogy módot kaptunk arra, hogy mától kezdve minden gömöri község kicsi és tornáczos, nagy és oszlopos községházában ott lehet lapunk egy példánya s mától kezdve a gömöri községek ügyei, a községek fejlődésének kérdései az eddiginél is nagyobb szeretettel találunk hasábjainkon pertraktálást.

Mert szivesen és szerető gondossággal ir az ember arról, a mit szeret s a gömöri falukat — az említett eredmények után — szeretnünk kötelességünk.

Majd, ki tudja mikor?! . . . vége lesz a háboru nagy világégésének. Az egyik kis csücskön már kialudt a tűz, s ki tudja, nem-e térnek észre máshol is az esztelen gyujtogatók.

És ha ez a sóhajokkal várt nap elkövetkezik s hazajönnek az akáczos vagy diófás portára a gazda, a fiu s még az unoka is, ha az öröm tombolása a dicsőséges győzelem hejehujája nyomán járja majd be ezt a hegyes vármegyét, akkor egy új élet küszöbén látom a gömöri falukat.

A nagy megrázkódtatás idecsápot eszméket, példákat és eredményeket. Ezeket követni könnyű lesz annak a gömöri falunak, melynek az okos haladás iránt érzéke van s mely nem tud lemaradni a kultura rohanó szekereiről.

Szép lesz és napsugaras lesz a községek jövője, csak kitartás, erő és hit legyen elég! . . .

A sóhajok röpködése a könnyes asszonyok lelkéből ne legyen csüggedő lemondás. Ezt az egy tavaszt még végigküzdi az asszonyi markok, a gyermeki izmok s az öregek erőlködései s ha ugy akaria a végzet, a sárga kalászkok is az ő kezük nyomán dőlnek meg, de majd eljön az új ezredév nagy kezdőnapja, mikor új erővel, új hittel és új utakon indulnak meg a gömöri faluk az élet naposításos útján!

Addig esendések lesznek, szunnyadóak és várakozással teliek. Addig lapos sapkás muszkafoglyok tapossák a gömöri falukban azt a földet, melyet megkimélt a jó ságos sors a dühörgő világtordulástól s melyen majd friss élet és egészséges virágzás fakad, ha hazajön kaczagó szemmel, csillogó érmekkel és harci mesékkel a nótásan elment s most hóban, fagyban — gömöri faluk — rátok gondoló gazda!

A vöröskereszt ünnepe.

Aki folyó hó 18 án a Vöröskereszt-egylet kórházában lefolyt lelkes, meleg és bensőséges ünnepélyen résztvett, szívében a felemelő és magasztos érzésekkel telve, igazi gyönyörűségét találhatta abban, hogy a valódi érdemet, az értékes egyént a maradandó becsü munkát, a páratlan szivjóságot hálával és szeretettel tudjuk méltányolni.

A legszínesebb toll is gyenge, nyelvünk szóbősége is fogyatékos, ha a tulajadó hálaérzet és elismerés nyilvánítását hűségesen reprodukálni akarjuk, s találó vonásokkal festeni kívánjuk azt a keretet, melybe a magas színvonalu ünnepély illeszkedett, s annak közepében állott a rimaszombati Vöröskereszt-egylet érdemes elnöknője: a nemeslelkűségéről, szivjóságáról, fenkölt gondolkodásáról és áldozatkészségéről e megye határain túl is ismert Samarjay Jánosné állott, kit a véres világháboru megindulása elején a vöröskereszt-egylet nemes czéljai szolgálatára vállalkozott vezetőség élére főispánunk társául hívott meg a közbizalom, s kinek hosszú, türelmes és fáradtságos munkásságáról ma mindenki a legnagyobb szeretet és méltánylás hangján szól, s ki méltó vezére a kórházban működő lelkes, odaadó gárdának.

A vöröskereszt-egylet ünnepe a társadalom osztatlan szeretetének és tisztelőtének lelkes megnyilatkozására nyújtott alkalmat, s az elnöknő névnapjának: Píroska napjának fordulója szinte kínálkozott arra, hogy e napon a társadalomban is lépten-nyomon észlelhető emberbaráti munkássággal szemben az elismerés és hála kedves adóját rójjuk le.

A kép gyönyörű, az ünnepély szívet-lelket felemelő, szinte megható volt. A kórházon nemzeti lobogó, a tömegestől érkező előkelő diszes hölgykoszoru, társadalmi életünk egyházi és polgári notabilitásai, a katonaság képviselői, a kivényelt zenekar, a lépcsőházban fenyőgalyakból diadalív, a feljártat és nagyterem izléses feldiszitése: szemnek-léleknek tetszetős külső disz, s a szeretettől, meghatottságtól sugárzó arczok a benső ünnepi érzelmek látható jelei képezték a tapintatosan előkészített ünnepély kereteit.

Pontban 11 órakor már megtelt a nagy műtőterem diszes közönséggel, mikor Samarjay Jánosné Fekethe Píroska megérkezett a kórházba, melynek bejáratánál Marton István főgimnáziumi tanár, helyettes gondnok fogadta és üdvözölte az ünnepeltet. A lépcsőházban a katonai zenekar Friedrich Ferencz karnagy vezénylete mellett üdvözölte az elnöknőt, ki a lépcsőházban emelt diadalív alatt, kivonult katonaság és ápoló személyzet sortala között vonult fel kíséretével az elnöki szobába. — Itt Móriássy Lászlóné alelnöknő, Terray Istvánné, Szakall Andrásné stb. üdvözölték s csakhamar megérkezett Kubinyi Géza főispán elnök, Kubinyi Gézáné, Lukács Gézáné, dr. Krausz Gyula

láné és dr. Meskó Miklós alelnökök, Lukács Géza alispán stb. stb.

A hivatásos ápolónok által átnyújtott gyönyörű virágcsokorral kezében, a dr. Zehery István kórházi vezető főorvos karján 1/4 12 órakor szünni nem akaró lelkes éljenzés közepette, nagy kísérettel vonult be a nagyterembe Samarjay Jánosné, kit Kubinyi Géza főispán, elnök szép beszéddel üdvözölt.

„A világrengető harszajban — ugymond — mikor a múzsa is elhallgat, e helyen az elné mult múzsa templomában is kietlen pusztaság támadt. De egy arany szívnek, egy arany léleknek nemes gondolata, páratlan jósága e kietlen pusztaság helyére, a véres háboru dörgő zajában szép virányt varázsolt. — Egy mindnyájunk által szeretett, tisztelt nemeslelkű hölgy jószive virányt teremtett oda, hol a fájdalom és szenvedés gyötrő szava visszhangzik.

Ezer és ezer kinlódónak szerezte vissza a nyugalmát, törölte le homlokáról a verejtékgyöngyöket, adta vissza az életkedvet s biztató meleg szavával eltüntette a szorongó érzéseket és reményt öntött a csüggedő lelkébe.

Ez a nemesszívű hölgy: Samarjay Jánosné, a Vöröskereszt-kórház vezető elnöknője, kinek odaadó, páratlan buzgó működéséért a legmagasabb helyről is megnyilvánult az elismerés és most a társadalom lüktető szive zeng hálát azért, hogy itt a harctérről ide került sokat szenvedett és nélkülözött katonák megmentése érdekében annyit fáradozott s ezzel a társadalomnak kifelé is fényt szerzett.

Méltán tölti el tehát mindenki szívét a hála és szeretet érzete, s bár a kórházi munkatársai köréből indult ki a mozgalom, hogy a mai napot kedves emlékkévé tegyék részére, az a társadalom, melyet Nagyságod önzetlen, nagyszabásu munkássága bámulattal tölt el, részt követel nemcsak a munkából, de az öszinte szeretet, tisztelet és hála nyilvánításából is és mikor eddig kifejtett munkásságáért sohasem muló, mély hálával adózunk, kérjük, fogadja szeretetünk és elismerésünk külső látható jeléül ez *ezüst* emlékalbumot, melyet arany szive nemes munkájának symbolumaként átnyújtunk s legmelegebb üdvözlésünk és jókívánságaink tolmácsolásával továbbra is kérjük szives munkásságát a Vöröskereszt-kórház, szeretett hazánk és társadalmunk javára!

Lelkes éljenzés és tapsorkán kísérte a szép szavakat, melyek után a főispán átnyújtotta az ezüst emlékalbumot.

TÁRCZA.

Délibáb.

Ketten voltak a fülkében. A fiatal leány az ablak mellett ült és merengve nézte a sűrűn hulló hópelyheket. Néha néha végigsimitotta a függönynyel a párás ablakot. A vonat zakatolva, szuszogva haladt tova. A férfi szemben ült vele, kissé beljebb az ablaktól. Láthatóan unatkozott. Ismételten bujt az ujságjába, de aztán csak eltette megint. Közben lopva vizsgálta a lányt. Gyönyörű szép szőke fűrtü lány volt. Kíváncsú, telt idomu. Sugárzott ki belőle az egészség. Husz évesnek látszott és a balkeze gyűrűs ujjja még üres volt. A férfi áhitattal bámulta, de a lány egy pillanatra sem fordult el az ablaktól. Utóbb azonban alighanem megérezte a reá tapadó férfi szemeket, mert gyengén elpirult. A férfi észrevette. Halkan pattintott a szivartárczájával és köteles udvariassággal kérdezte:

— Megengedi nagyságos kisasszony?

A lány anélkül, hogy elfordult volna az ablaktól, gyengén biccentett a fejével. A férfi rágyújtott. De szivarfüstjén keresztül is folyton nézte a lányt. Majd hirtelen egy mosoly vonult végig arcán és feléje fordult.

— Bocsásson meg nagyságos kisasszony, ha merengésében zavarom, — kezdte sajátos meleg hangon — bocsásson meg, de nekem úgy rémlik, mi nem vagyunk egymásnak ismeretlenek.

A lány meglepetve fordult a férfi felé és merően nézte pár pillanatig. Ábrándos kék szeme volt. Csak úgy sugárzott ki belőle az ártatlan tisztaság, bizalom. E pillanatban egész lányágának ragyogó hófehérsége tündöklött szemeiben.

Dr. Zehery István, a kórház vezető főorvosa szólott ezután általános figyelem közepette ekkép:

„Nagyságos Asszonyom!

Főispán ur ömeltóságának, fáradhatatlan lelkes vezérünknek elhangzott remek üdvözlése után engedtessek meg, hogy én is feleljem szerény szavaimat s közvetlenül a kórház tisztikara nevében üdvözölhessem Nagyságodat.

Valóban ezen ünnepség csak a kórház szűk keretébe kívánt eleinte szorítkozni, megtisztelni óhajtván szeretett ügyvezető elnökünket, kinek áldásos, lelkes, fáradhatatlan munkálkodása itt folyik le szemeink előtt, kinek munkatársai vagyunk, kinek példaadásából merítünk mi is lelkesedést. A társadalom azonban elismerve és méltatva Nagyságod elévülhetetlen és jelentős érdemeit, szinte osztatlan lelkesedéssel ragadta ki kezünkől a mozgalom vezetését.

Nagyságos Asszonyunk! Ama szavak, melyek ezen emlékkönyv ajánlatában foglaltatnak, nem egyszerű dicséretet zengenek! — Ezek a szavak élő valóságokat szegeznek le s megakarják örökíteni azt az önzetlen, önfeláldozó hazaszeretetet, azt a honleányi áldásos, soha nem lankadó, lelkes munkálkodást, melyet Nagyságod a szeretett haza javára itt e kórház falai között áldozott. A társadalom részéről is megnyilvánuló hálás elismerés az, melyet Nagyságod az emberszeretet nevében történt hosszú évekre terjedő, könyveket leszártó munkálkodásával oly nagyon megérdemelt.

Adja Isten, hogy Nagyságos Asszonyom ezt a nemes, áldásos munkát hazánk, városunk, társadalmunk javára még sokáig végezhesse. Ajon Isten erőt, egészséget, hogy majd a háboru utáni munkánál a vérező sebeknek beheglesztésénél ép úgy kivehesse részét, mint itt a harctérről ide tért, értünk vérezett szegény katonáink ápolása érdekében oly eredményesen és áldásosan munkálkodva.

Isten tartsa meg sokáig és áldásával kísérje igen-igen sokáig Nagyságos Asszonyunkat!

A szép beszédet lelkes tetszés és taps kísérte, majd Demeter főhadnagy a 80 ik cs. és kir. gyalogezred pótzászfőaljának tisztikara nevében üdvözölte meleg és szívélyes szavakkal az ünnepeket.

Ezután Baracsi Antal őrmester a kórh.-ban ápolott beteg és sebesült társai nevében is szólott hálás köszönettel és elismeréssel emelte ki azt a szeretetteljes, gyöngéd bánásmódot, melyet az elnöknő a betegek iránt felekezeti és rendfoko-

A férfi bódultan, talán kissé megszegyenítve is hunyta le szemét. Nem bírta ki azt a nyílt, gyanutlan tekintetet. A lány gondolkozott, keresett emlékei között, majd csalódva fordult el.

— Sajnálom, uram, nem emlékezem.

A férfi közelébb ült.

— Sziklay Sándor, magánzó vagyok.

A lány gagyogott valamit, de az amugy is halk szavát elnyomta a vonat folytonos zakatolása. Tagadólag, csendesen ingatta fejét.

— Engedje meg, nagyságos kisasszony, hogy segítségére legyek emlékező tehetségének. — Folytatta a férfi lágy, behelgő hangon. — Két évvel ezelőtt, karácsony hetében, kegyed volt az, akinek B... László barátom bemutatott.

A lány nem emlékezett.

— Nincs nekem olyan nevű ismerősöm.

— Emlékezzék csak vissza, — mondta a férfi nem nyugodva, — a f... i állomáson volt...

— Téved, uram — válaszolt most már határozottan a lány — azon az állomáson nem voltam én még sohasem.

A válasz határozott volt. A férfi nem kérdezősködött többet. Visszavonult. Hátra dült az ülésén és egykedvűen szította szivarját. Így ültek aztán egy ideig szótlanul. A férfi közbömbösen betűzgette a már talán kívülről is tudott vasuti rendszabályokat; a lány pedig különféle alakokat rajzolt mutató ujjával a homályos ablakon.

A vonat nyögve állott meg egy kis megálló helyen. Egy huszár legény szállt ki, kit hangos vihoggással várt egy csoport paraszt lány. A hegves bajszú vitéz nem sokat kérette magát: rendre ölelte, csókolta valamennyit. A bakterrel is kezét fogott. Ellenben a bakternét már mellére szorította. A férj ezt látta is, meg nem is.

zati különbség nélkül tanusított. Jókívánságait ezzel fejezte be: „Áldott legyen a sziv, mely sugallta, a kéz, a mely tette.”

Majd Boer Alajos káplár német nyelven tolmácsolta az idegen nyelvű betegek érzelmeit, háláját és jókívánságait, mire Samarjay Jánosné általános figyelem mellett emelt szót.

Szinte mélyen megilletődve, könnyekig meghatva a rokonszenv és szeretet ilyen nagyarányu és a társadalom minden részéből felé sugárzó megnyilatkozásától mondott hálás köszönetet. Tulzott szerénységgel háritotta el magáról most is az érdemet, melyet szerinte tulságosan nagyra értékelnek s körülbelül ezeket mondotta:

„Annyira megvagyok hatva, e nem várt s meg nem érdemelt nagy kitüntetés s főleg a mélyen tisztelt nagyedemű közönség szives megjelenésében irányomban megnyilvánuló jóindulata által, hogy nem talállok szavakat, melyekkel mély hálámat s köszönetemet — úgy, amint azt érzem — és tenni óhajtanám, kifejezzem.

Főispán ur ömeltósága, valamint a mi mélyen tisztelt Főorvosunk itteni működésemet felette tulzott elismerésben kegyeskedtek részeseitni s én ugy érzem, hogy ebben nagy része van irántam érzett barátságuknak. Ez előttem igen becses, nekem nagy örömet okoz s engem nagy hálára kötelez és épen azért részemről szükségessé teszi a helyzet és a tények helyes megvilágítását. — Tudniillik mi itt a kórházban egy sok-sok taggal bíró nagy családot képezünk, sokfelé tagolt munkakörrel bírnak. — Minden egyes munkakörnek megvannak a komoly, kiváló munkásai, kik a szükséghez köpest végzik az emberileg legnehezebbnek vélt dolgot: saját akaratokról való lemondást, a cél érdekében s készséggel illeszkednek bele az adott keretekbe. Nincs itt kicsinyes versengés, neheztelés, meghasonlás, széthuzás, de van egymás személyének, munkájának kölcsönös megbecsülése, megértés és főleg *összetartás*. — Az összetartás az az erő, mely biztosítja a kedvező eredményt s melyet oly lekötöző módon személyemmel — mint az egyesület elnökével — voltak kegyesek kapcsolatba hozni. Közös ott a cél, közös a munka és ha a kötelességteljesítés érdem, közös az érdem is! Legfőbb vágyam és igyekezetem, hogy ez így is maradjon. Hiszen a munka még nincs befejezve s midőn ugy ömeltóságának, mint a főorvos urnak s a mélyen tisztelt nagyedemű közönség minden egyes tagjának örömteljes szívből ismételten

Láthatólag nem nagy fontosságot tulajdonított a dolognak.

A lány elmosolyodott. Önkéntelenül kifelé mutatott.

— Nézze.

— A férfi arcán egy futó mosoly jelent meg. Kinézett. Mondott egy pár elkerülhetetlen semmiséget. A lány válaszolt. Felelet lett. Kezdték beszélni. Lassan egészen belemelegedtek a csevegésbe. Mint régi ismerősök. A lány elmordta, hogy a nagynénjéhez utazik az ünnepekre és csak ujév után megy ismét haza. A karácsonyi ünnepeket rendszeren ott szokta tölteni. Mióta hazajött a zárdából, csak kétszer töltötte otthon.

A férfi is közlékeny lett. Ő meg egy föld birtokos barátjától jön. Látszólag üzleti ügyekben járt nála, lényegben azonban...

— Ah, de ez talán nem is érdekli kegyedet? Fordult hirtelen a lány felé.

— Dehogynem, csak folytassa, ugye e lányról van szó?

A férfi mosolygott.

— Eltalálta.

A lánynak láthatóan hízelt, hogy ezt oly pontosan leolvasta a férfi arcjátékából.

— Gondoltam rögtön. Különbözn — mondta kissé ajkbigyesztve — ugy szokott az lenni? Na és, ha szabad tudnom, lesz e belőle valami?

A férfi fáradt mozdulatot tett.

— Semmi — mondta egyszerűen.

— Talán nem szép?

— Nem épen csúnya.

— Ellenszenves? Rosz hatást gyakorolt önre? Mert az első látástól sok függ ám! — Tette hozzá pajzánkodva.

A férfi ismét nevetett.

— Kegyed olyan mint egy vizsgálóbíró —

hálás köszönetet mondok, magamat s egyesületünket továbbra is nagyrabecsült jóindulatukba ajánlom és kérem, hogy szent célunk befejezéséig továbbra is becses támogatásukban részesíteni méltóztassanak.

Őszinte s hálás köszönetet nyilvánítok a cs. és kir. 80-ik gyalogezred m. t. képviselőjének a megtiszteltetés és szíves üdvözlétért s végül sok tagu családnak dédelgetett tagjainak a mi kedves betegeinknek, viszont, mint legjobbat — egészséget kívánok s mindegyiknek dicsőséggel teljes boldog hazatérést. — Éljen a király; éljen a haza; éljenek a mi hős katonáink!

A hatásos szép beszéd után *Kubinyi Géza* főispán átnyújtotta az elnöknő lelkes és buzgó munkatársának: *Séder Idának* a Vöröskeresztes kitüntetését, mire a katonazenekar eljátszotta a Hymnuszt, s ezzel az ünnepély része véget ért s az ünnepeleltnő fogadta a megjelenteknek szívből fakadó gratulációját s gyönyörködtek a budapesti Bachruch cégnél készült izléses ezüst albumban, melynek külső ezüst borítékán a Vöröskereszt díszleg s első lapján következő dedikáció előzi meg a közel másfél-száz autogrammot:

„Az áldozatkész hazaszeretnek, a honleányi hervadhatatlan érdemeknek, de különösen azon áldásos munkának, melyet nagyságos *Samarjay* Jánosné urnő, mint a rimaszombati Vöröskereszt-egyesület kórházának ügyvezető elnöke, a harcsteren a hazáért vért és szenvedett katonáink ápolása és gyógyítása ügyében kifejtett, halvány elismerése, illetőleg megörökítése czéljából mély hódolattal ajánlják ezen ezüst könyvet a bent irott tisztelők és munkatársak. Rimaszombat, 1916. január 18-án.“

* * *

A bensőséges, meleg ováció lezajlása után a kórház vezető főorvosának: *Dr. Zehery István*nak újabb üdvözlése következett, amennyiben a legutóbbi ünnepélyen meg nem jelenhetett, *Kubinyi Géza* főispán és *Samarjay* Jánosné elnöknő szép szavakkal tolmácsolták a személye iránti őszinte rokonszenvet s a működése iránti osztatlan elismerést, hálás köszönetet. Együttal átnyújtották a már elkészült díszes albumot, melyben tömérdek aláírás van és az odaadó buzgó működésért ékes szavakkal van kifejezve a hála és elismerés.

Dr. Zehery István főorvos — kit egészen meglepett a nem várt szívélyes és meleg ünneplés — hálás szívvvel mondott köszönetet a nagy figyelemért s ezzel az ünnepély má-

sodik része is befejezést nyert s a megjelentek szívükben felemelő érzéssel telve távoztak a kórházból, hol aztán átvette uralmát a csendes, zajtalan, komoly és eredményes munka.

Világháború.

Montenegró megadta magát. Ez a legnagyobb ujság a héten.

Seregeinknek bámulatos hősiességgel és gyorsan végrehajtott hadműveletei a Lovcsen hegy ellen teljes sikerre vezettek. A Lovcsent bevették és Cetinje fővárost is elfoglalták seregeink. Ekkor a montenegrói király békét kért. A béketárgyalások megkezdésébe monarchiánk avval a föltétellel egyezett bele, hogy Montenegró hadserege föltétel nélkül rakja le a fegyvereit.

Montenegró elfogadta a fegyverletételt és így ezen a fronton megkezdődött a békés világ.

Montenegró ugyan kicsiny ország, hadiereje vagy 40000 ember, de még néhány heti kemény küzdelmet okozhatott volna seregeinknek. E helyett okos királya: *Nikita* inkább megadta magát és országát kegyelemre s inkább a fegyverletételt választotta, mint a további hiába-való vérengzést.

Rést ütött evvel a ténnyel az entente harcosainak soraiban és megadásával hangosan hirdeti, hogy nem bizik többé az entente győzelmében, minket tart erősebbeknek és tőlünk várja a jövőjét. Meg lesz ennek a hatása a többi balkáni államokra és előbb-utóbb lesz, a ki követni fogja példáját az entente soraiból.

A délvidéki harcok evvel egyelőre elcsöndesedtek. Csak Görögországban pislog az erősen szitott zsarátnok, mert a francia-angol seregek oda betelepüdtek s a szerbeket is összeszedték Albániában s azokat is odaszállították. Görögországot egészen el akarják zárni mitőlünk; már azt követelik a szerencsétlen országtól,

A vonat zakatolása miatt néha alig értették meg egymást, s önkéntelenül egymás felé hajoltak. A lánynak ez fel se tűnt, olyan természetesnek találta. Vagy talán nem is gondolt rá. Halkan szemlesütve mondta:

— Tehát szintén csalódott . . .

A férfi hevesen szökött fel helyéről.

— Ah, szintén, szintén! — Kiáltott föl keserűen. — Hát ki nem csalódott? Kegyed is csalódott már, különben nem mondta volna azt a szót „szintén“! Hiszen már az az egy napos csecsemő is csalódott, a születése pillanatában, mert fázik . . . Ah, hagyjuk ezt. A világot megjavítani úgy sem tudjuk.

Rágyújtott egy cigarettára és szótlanul szitta az ajtó mellett. Majd ismét előbbi helyére ült és a lányhoz hajolt.

— Pedig lássa, én tulajdonképen nem is csalódtam. Nőben . . . Két évvel ezelőtt vőlegény voltam. Menyasszonyom gyönyörű szép barna lány volt és engem igazán szeretett. De én csak kellő fentartással fogadtam érzelem nyilvánításait. Őszintén szólva, nem biztam benne. Nem hittem kitartásában. Tudtam, hogy a legelső alkalommal elfordul tőlem. Pedig ismétlem, addig legtisztább szerelemmel csüngött rajtam. És igazam volt. A próbát nem állotta ki. Nyomban elhagyott. S így én minden nagyobb megrázkódtatás nélkül viseltem el azt az . . . izé, mondjuk csapást. Mert hiszen ilyesféle számítottam és mikor bekövetkezett, nem ért váratlanul. Persze nem foglalkoztam vele többé.

— És azt a lányt elvette-e azután az a másik?

A férfi vállat vont.

— Nem tudom. Azóta nem hallottam róla semmit. Nem is érdekel. De alig hinném. Könyvű fiu volt az.

hogy bocsássa el fővárosából a német, osztrák-magyar, bolgár és török követeket. Görögország persze erre nem hajlandó, mert ez velünk ellenséges állapotba sodorná. De az erős presszió miatt nagyon nehéz a kis ország helyzete. A seregek szemben állanak egymással régóta, de még nem törtek ki közöttük a harcok, csak repülőgépek dobnak bombákat.

Az orosz harctéren a múlt hét elején abbamaradtak a harcok, miután a 24 napos ütközetekben 70000 orosz támadó veszett el és több ezer fogoly lett.

Néhány napi szünet után a Bukovina-besszarábiai határon újból kitört a harc. Többszörös támadást intéztek ellenünk Boján és Toporoucz környékén, de ezeket a támadásokat visszaverték csapataink.

A legészakibb vonalon is támadtak az oroszok Riga környékén. Kisebb német csapatokon rajtaütöttek a sötétség és a hófergeteg védelme alatt.

Az olasz harctéren nem igen voltak mostanában nagyobb mozgalmak. De érdemes a följegyzésre, hogy számbeli kisebbségünk dacára két helyen elfoglaltuk az olasz hadállásokat: a görzi hidfőnél és a tolmeini hidfőnél. Azonban a görzi hidfő előtt az oslaviai templomdombról ismét el kellett vonulnunk, mert az olasz ágyuk rettentő tűz alá vették a tőlük elfoglalt dombot. Déltiroban és más helyeken kisebb harcok voltak az olasz határon.

A nyugati harctéren aránylag meglehetősen csend honolt. Nem hiányoztak azonban a kisebb aknaharcok, vagy egyes községek elleni támadások. Így Lens környékét erősen ágyuzta az ellenség, a miért a németek máshol kerestek megtorlást. A belga tengerparton is ágyuzták Westende környékét.

A törökök harca a Dardanellák körül hadihajók bombázásaira szorítkoznak.

A vonat állomást ért. A két fő széthajolt. Szótlanul szemlélték a peronon nyüzsgő életet. Lehet, hogy ismerős arcot kerestek, mint a hogy ez ilyenkor szokás. Tíz percnyi várakozás után a vonat ismét megkezdte útját. A lány törte meg a hallgatást.

— Nem jól cselekedett.

— Miért? — Kérdezte egyszerűen a férfi.

— Ha továbbra is foglalkozott volna azzal a leánnyal, az bizonyára vissza tért volna magához. Ha, mint mondta, az a másik könnyebb egyéniség volt.

— Talált. Meg vagyok róla győződve.

— No lássa!

— Kisasszony, a sivatagi himoroszlánról azt mondják, hogy csak egyszer csap áldozatára. Ha elvétí az ugrást, ott hagyja. Szégyelli kudarcát. És én rosszabb legyek annál az okatlan állatnál? . . . Nem, nem, kisasszony, erre nem vagyok képes.

A lány nem felelt.

— Különben sem szerettem. — Tette hozzá kis hallgatás után a férfi.

— Nem szerette? . . . Dehát akkor mért jegyezte el?

— Mért, mért! Az egész élet csupa kérdőjel, csupa mért. A férfi egészen hozzá hajolt a lányhoz és fokozódó szenvedélylyel súgta fülébe.

Alomképet üzők, mely álmaimban kísért. Mindig egy és ugyanazon jelenés. Gyönyörű szőke fürtű, kék szemű leány. Aztán kinyújtom karomat, hogy megfogjam, megragadjam és soha többé el ne bocsássam: de a kép eltűnik. Felébredek . . . És kezdődik a hajsza. Azt mondom: „muszáj“! Mert ez a kép nem lehet csak állomkép; *kell*, hogy annak eredetije legyen, husból, vérből való lény! S ha van, *hell*, hogy én azt megtaláljam. *Muszáj!* Hogy ne csak ál-

mondta kedves nehezteléssel. — Különben nem mondhatok semmi rosszat.

A lány észrevette, hogy kissé tulment a határon és gyengén elpirult.

De Éva lánya volt.

— Ah, tudom már! — kiáltott föl — mert szegény.

A férfi tagadólag intett.

— Nem. Különben sem keresem föltétlenül a hozományt. Nem vagyok épen gazdag, de annyim mindig van, hogy egy asszonyt nagyobb gondok nélkül el tudjak tartani. K . . . mellett van egy házam, a környékbéliek ugyan kastélynak mondják, dehát csak hadd maradjunk a ház elnevezés mellett. Van egy kis birtokom, egy kis szőlőm. Vannak papírjaim, szóval hát egypár ezer korona nem tenne épen gazdagabbá.

A lány elbámolt.

— És ilyen elvek mellett nem tudott megházasodni? Hihetetlen! . . . Vagy talán nem is akart és most csak játszik velem. . .

— Bohó kis csacsi maga! — mondta csendes mélabuval a férfi, majd hirtelen elborult.

— Bocsásson meg elhamarkodott és illetlen szavaimért, de lássa, kegyed oly kedves és naiv a maga ártatlan tapasztalatlanságával, hogy egy pillanatra megfeledkeztem magamról. Nézze, nem olyan a világ, nem olyan az élet, amilyenek a maga csupa széphez és jóhoz hozzászokott kék szemécskéje látja . . . sár, szenny az csak, s csak néha, nagyon ritkán találni igazi, hamisítatlan drágakőt.

A férfi ezt olyan lágyan, olyan közvetlen hangon mondta, hogy lehetetlen lett volna rá megharagudni. A keserűen csalódottak fájdalma csengett ki minden szavából. A lányt egészen lenyűgözte, ki most már bámulattal nézett rá.

A Kaukázusban is nagyobb harcokat jelentettek az Arasz folyó környékéről, a hol az ellenséget visszaverték.

Hir szerint Perzsia egy része is megindította a hadjáratot az oroszok ellen.

Mezopotámiában a törökök Kut-el Amara vidékén erősen harcognak az angolok ellen. Legutóbb egy monitort pusztítottak el a folyó vizén.

Egyiptom környékéről készülődések hirtelen érkeznek. Nagyobb török sereg készülődik Szíriából Egyiptom ellen. Az angolok is folytonosan csapatokat szállítanak, sőt hir szerint japán hajók is mentek oda segítségükre.

Városi közgyűlés.

Rimaszombat város képviselőtestülete folyó hó 20 án dr. Kovács László polgármester elnöklésével közgyűlést tartott, melyen a tisztviselőknél kívül jelen voltak: Bodor István, Benyó Béla, Benyó László, Cseh János, dr. Kármán Aladár, Loysch Ödön, Lévai Izsó, Medveczky Sándor, dr. Ráróssy Gyula, id. Rábely Miklós, Samarjay János, Süteő István, Stolcz Zsigmond, dr. Wallentinyi Dezső, dr. Weinberger Rezső, Zachar Gusztáv és dr. Zehery István.

A polgármester a közgyűlés megnyitása után kegyeletos szavakkal adózott az elhunyt Kozma Szabó József emlékének. Nagy veszteség érte a képviselőtestületet és a város polgárságát a tisztas, derék férfi elhunytával, ki első volt az elsők között, a köztisztviselést és becsülést megérdemelte már azért is, mert élő gyűjteménye és méltó letéteményese volt a polgári erényeknek. A polgármester indítványára emlékének jegyzőkönyvbe iktatását elhatározták s a város részvétét jegyzőkönyvi kivonatban közlik. — A megüresedett helyre póttag volna behívandó, de miután már kimerült a névsor, az ez év végén tartandó új választásig a hely betöltetlen marad.

Ezután a tárgysorozatra tért át a közgyűlés s elsőként tárgyalatott a Rimaszabályozás ügye. A földművelésügyi miniszter a lapunkban már ismertetett rendeletet intézte az alispánhoz, melyben utalva az 1914. február havában a polgármester által hozzá intézett feliratra, kiterjeszkedik a miniszter a nagyszabású rendel-

kezés előzményeire. — A polgármester ugyanis kérte a város nevében az államsegélyt az itteni terv szerinti munkálatokhoz, azonban a miniszter új megfelelő és nagyszabású tervet készített a miskolci kulturmérnökséggel, azt felülvizsgálta a minisztériumban és 300000 korona költséggel kivitelre alkalmasnak találta. A kormány 150000 korona segélyvel való hozzájárulást helyezett kilátásba, ha a város a többi költséget viseli és három hónapon belül a kivitel elhatározza. Az alispáni hivatal 30 napon belüli határozathozatalra küldte le a végzést, s most a tanács, igen természetesen, ajánlja azt, hogy a város az árvízveszélytől való menekvés érdekében a 150000 koronás hozzájárulást határozza el azért is, mert hiszen már a tekintetben elvi határozatot hozott is. A munkálatok keresztül vitelére az engedély megkérésével a tanácsot bizza meg a közgyűlés. — Ez volt a javaslat, melyhez Süteő István igen okosan szól, mikor felvetette azt a kérdést, hogy az árvízről mentesítendő területek tulajdonosainak méltányos hozzájárulása biztosított-e. Egyébként is kételyei vannak a költségek fedezetére nézve, mert az egységárak bizonyára régi alapon számítottak. Hadifoglyok igénybevételeit is kívánatosnak tartja a munkálatoknál. Egyébként pedig nagyon helyesnek és régi szükségét pótlónak tekinti a munkálatot.

Dr. Kovács László polgármester felvilágosításokkal szolgál. Meg van győződve arról, hogy az árterületbe eső telkek és házak tulajdonosai szíves készséggel fognak hozzájárulni anyagi áldozattal a munkálatokhoz, mert hiszen saját érdekükben kell tenniük, miután megszabadulnak az örökös veszedelemtől. A jövő perspektíváját tárja elé a polgármester s rámutat a nagy biztonsági, közegészségügyi és gazdasági előnyökre, melyek származnak a mű keresztülvitelétől. A Sodoma-tó bűze sem fogja dögletessé tenni a környék levegőjét s a város képe is egészen át fog alakulni.

A közgyűlés elfogadta a tanács javaslatát s ezzel egy újabb dicséretes lépés történt a korral való haladás terén.

Már a következő pont kimerítő tárgyalása folyamán — sajnos — inkább visszaesés volt tapasztalható, de reméljük, hogy a közgyűlésen leszűrődött elvek legalább később érvényesülni fognak.

A Temető-utról van szó, melyre borzalommal gondol az egész város temetőlátogató közönsége, de maga a városi tanács is. — A

„Forgácsok“ rovatában jól meglehetne énekelni a helyzetet, s szellemes írójuk sztrájkra lelkesíthetné a város lakosságát, hogy ne haljon meg senki addig, amíg a város a temetőbe vezető utat meg nem csináltatja. Mert botrányos állapotot jelent az a sok zugolódás, mely a kifakadást erőszakolta ki a gyakori felszólalókból s melynek következtése volt a most előkerült és ismét letűnt javaslat.

Tóth Béla városi mérnök tervet adott be, hogy a Temető-utat a Tompa-tértől Erzsébetligetig és a híd-től a temető fordulójáig (miért nem az izraelita temető bejáratáig?) továbbá a múzeum épület előtt 80 méter hosszan kőlapal ellátott, kavicsolt utat volna készítené, összesen 8158 korona 90 filléért s ez összeg fedezetet a köveztvámbevételekből nyerne.

A tanács a kérdést nem merte vagy nem akarta saját hatáskörében tárgyalva javaslattal a közgyűlés elé terjeszteni, s így egészében került elintézés céljából a tervezet a városatyák elé.

A polgármester — miután a tervszerinti utkészítés csak ideiglenes természetű volna s a kövezt és utrendezési program kivitele a háboru után olyan formációkat fog nyerni, hogy azokba a Temető-ut elkészítése is beleilleszhető lesz, kéri most a napirendről levenni ezt az ügyet s a kivitel jobb időkre halasztani, mikor aztán véglegesen megoldható lesz a kérdés. Loysch Ödön kérte a múzeum vizmosztá épületének védelmére az intézkedést, Samarjay János helyesli a polgármester véleményét s a végleges munkának későbbi kivitelét javasolja. Süteő föltétlenül szükségesnek tartja a temetőben legalább rendes gyalogjáró készítését s a múzeum-épület értékesítkésének és romlásának meggátálása céljából csapadékviz levezetését. Dr. Ráróssy és dr. Zehery szintén szükségesnek tartják ezen intézkedéseket, Benyó László a mezei ut áthelyezését föltétlenül szükségesnek tartja.

Hosszas pourparlé után az lett a határozat, hogy a temetői gyalogjáró elkészítése és a múzeum előtt a víz levezetése iránt a munkálatok elrendelésére a tanácsot utasítja a közgyűlés. — Egyebekben várni kell az utrendezés kérdésének végleges megoldásáig.

A város 1915. évi költségvetésének és 1914. évi számadásának jóváhagyása tudomásul szolgált. A fogadó, vendéglő, szálloda, kávéház és kávéház jóváhagyott szabályrendeleteiben sok új kitűnő hygiénikus rendelkezés van. A szabályrendelet 1916. január 24 én lép életbe.

— És most búcsuzom. Egyelőre. Dolgaim vannak itt, le kell szállnom.

Felhuzta egyik keztyűjét és botját, kalapját balkezebe véve, kérdőleg állott meg a leány előtt. A vonat betutott az állomásra. A kalauz hangosan kiáltotta az állomás nevét.

— No tessenek kiszállani, a vonatnak késése van, megyünk tovább.

— Nos, hát még a kezét sem nyújtja? ..

A leány felállt és mosolyogva nyújtotta kezét.

— Isten vele. — Mondta szemlesütve és alig hallhatóan lehelte utána — a viszontlátásra. . . .

A férfi pár pillanatig melegen nézett vele szembe, majd heves mozdulattal rántotta ki remegő kezét ajkaihoz és szenvedélyes forró csókot csókolt rá.

— Isten vele. . . .

A vonat megindult. A férfi is. Az ajtóban megállott és visszafordult.

— Tehát újév után. — Mondta halkán és kiszállott a már lassan induló vonatról.

A fülkében a leány heves mozdulattal rántotta le az ablakot és fehér karját messzire kinyújtva belőle, zsebkendőjét lengette. Majd a szíve szakadt a pályaudvaron mozdulatlanul álló férfialak után.

A férfi mosolyogva s mosolyában a megbánás jeleivel dűnyögte:

— Herezig portéka, kár, hogy ilyen hiszékeny. . . .

Aztán egykedvűen vállat vonva, gondtalan dudolással indult a kijárási felé.

— Valahogy csak agyon kell ütni azt a drága időt. . . .

Jurdik Aladár.

maimban kísértésen, hanem egészen és örökké enyém legyen. . . . S ezt üzöm, keresem és kerestem. Vágygyal, gyönyörrel és reménnyel, mélyet sóhajtott és hátra dült ülésén.

— És be kellett látnom, hogy délibábót üzök. . . .

A lány reszketve hallgatott.

— Hát azért. — Mondta kis szünet után helyéről fölemelkedve a férfi. Ismét szivarra gyújtott és elszitta a folyosón. Azután is kívül maradt és csak hosszabb szünet után jött ismét vissza a helyére. Oda hajolt egészen a lány füléhez és forró lehelletével nyaldosta annak arcját. A vonat örülten zakatolt.

— És a kép, még sem maradt pusztá álomkép! . . .

A lány megreszketett. Mint a villám, úgy csapott szívébe egy édes, lélekzetet elfojtó gondolat. Belésápadt. A férfi örült szenvedélylyel sugta:

— Kisasszony, azt mondtam, hogy az a kép, még sem volt pusztán álomkép! Testet öltött és máttól fogva való: olyan, mint maga vagy én! . . .

— Emlékezzék. Egy órával ezelőtt azt mondtam önnek: ismerősök vagyunk, a f. . . állomáson találkoztunk. Nos hát, nem igaz. Hazudtam. Soha nem láttam, csak szólásra akartam bírni. Így gondoltam közelébe férközni. Boocsáson meg ezért, de nem tehettem másként. Tehát hazudtam. De nem hazudtam! mert bájos lényét tíz hosszú év óta szívem legmélyén hordozom. Örült vágyakozással, szerelemmel, kinnal, pokoli gyötrellemmel, állati türelemmel s gyakran elkeseredve, reményvesztetten is. . . . De valahogyan mindig. S most itt van! . . . Megtaláltam. Mikor beléptem a fülkébe és itt ülve láttam, azt hittem, fölizgatott fantáziám bűvös játékot játszik velem vagy örült vagyok. Szinte vártam,

hogy úgy, miként álmaimban, ha karomat kinyújtom, elvész, eltűnik s itt hágy továbbra is kétségbeesett beteg szívemmel. De nem ment. Nem mehetett és nem fog elmenni soha! Erre esküszöm. . . .

A férfi szenvedélyes arcvonásai lassan elsimultak, lágy, gyöngéd kifejezést öltöttek. Csendesen nyult a leány könyökig meztelen, reszkető kis keze után és bűvös-bájos, szívet bizsergető meleg hangján sutogta:

— Szívem, királynőm, álmaim tündére, hát nem szól? Egy szava sincs hozzám? . . .

A lány pihegett. Kábult aggyal, szabad akaratától megfosztva, tehetetlenül vergődött ülésén. Mint valami kifárasztott kis fecske fiók.

S a férfi kezét kezében tartva, csendes gyönyörűséggel legelteté rajta szemét. Lágy hangon folytatta:

— Jól van, kis leánykám, értem a választ. Felelni fogok. Azt mondta, néniéhez utazik s újév után haza megy. Helyes. Maga nem tudja ki vagyok, mi vagyok, nem is tudhatja, hisz először lát. De alkalmat fogok adni, hogy megismerjen. Ne is adjon hát elhamarkodott választ. Újév után eljövök, eljövök többször, sokszor, ahányszor csak akarja. Mindig. S aztán, ha már gondolni fogja, ha már tudni fogja, ki vagyok, ha már tisztában lesz önmagával, érzelmeivel: tudassa ezt velem, szóval, vagy csak egy gyöngéd kézzorítással és én tudni fogom, mi a kötelességem. Szívesen várok. Egy hónapig, két hónapig, akár évekig. Óh, ha eddig tudtam, mikor azt sem tudtam, kire várok s a kit várok, nem e csak játszi képzelet! Óh, hát hogyné várnék most! . . .

A vonat lassította rohanását, állomáshoz ért. A férfi leemelte finom prémes bundáját és felvette.

Jaczkó Pál elhunytá alkalmából az özvegy és fia által városunkhoz intézett megleghangú köszönet tudomásul vétetett.

A városi alkalmazottak háborus segélye a miniszteri leirat értelmében megszüvegetett, illetve a rendelet intézkedése tudomásul vétetett. Kapják az 1916. január 1-én tényleges szolgálathoz levő tisztviselők, kezelők és szolgák az egyszeri 20% segélyt 10 hónapra, természetesen a 400 és 200 korona minimális határ fenntartásával. A segély az azt kérelmezőknek előlegesen adható ki a pénztárból s a miniszter azt visszautalja. A segélyek összege 20360 kor. 90 fillér.

A városi házi, adó és gyámpénztár 1915-ik évi negyedik negyedre vonatkozó vizsgálatáról a jelentés tudomásul vétetett. A polgármester kiemeli, hogy 1915-ben 33721 koronával több adó folyt be ez időben, mint az 1914-ben.

A közgyűlés jóváhagyta egy kocsi és egy ígás szekér vásárlására vonatkozó tanácsi intézkedést. Özv. Noga Jánosnének 5 kor. havi segélyt engedélyezett, Konkoly Istvánnak 480 korona háborus segélyt szavazott meg az üzem terhére, az általános ipartestületnek a kért 600 koronával szemben a régi 300 koronás évi segélyt szavazta meg a közgyűlés. Szarvas Boldizsárnak fizetésemelés és nyugdíjintézetbe felvétel iránt beadott kérelmét elutasították, de 200 koronás háborus segélyt szavaztak meg.

A katonatiszti szállások biztosításának ügye keltett nagyobb érdeklődést, mert erősen zsebbevágó intézkedésről van szó. A tisztek és hadapródok lakásaira nézve ugyanis a rendőrkapitány a kérdést vetette fel, hogy ezek a város által biztosítottak e vagy pedig a havi szállásadás kötelezettsége mondassék ki 52 fillér napi térítvény ellenében 50 lakásra van szükség s ennek bérleti összege pótdoból volna fedezendő. — A gyűlés dr. Ráróssy Gyula és dr. Zehery István felszólalása után elhatározta, hogy a beszállásolási törvény értelmében 1915. november 25-től kezdve minden három szobás vagy ennél több szobával bíró lakás tulajdonosa tartozik napi 52 fillér térítvény ellenében tisztnek vagy hadapródnak lakást adni, aki pedig nem akar lakást adni, 30 koronát tartozik a város pénztárába megváltásként befizetni.

Még a rendőrkapitány és alkapitányra kimondatott, hogy szolgálatban egyenruhát tartozik viselni és évi 240 korona ruhaátalány a rendőrségi államszegély terhére részükre megszüvegetett. (Még pedig mult évre is rendőrkapitányunk egy évi, alkapitányunk fél évi összeget.)

A város kavicsolt utainak javítására Tóth Béla mérnök előterjesztése értelmében a fedőanyag árával 2886 K szavaztatott meg s ezzel a gyűlés véget ért.

Gömör Sárosért!

A gyűjtési akció vége. — Impozáns eredmény. A közigazgatás gyűjtő tevékenysége.

Az a meleg szeretettel megindított megyei akció, melynek célja egy az orosz pusztulás áldozatául esett sárosi falunak újra felépítése, a vármegye intézményei és nemes közönsége körében szeretetteljes fogadtatásra talált.

A gyűjtést s általában a lelkes akciót Kubinyi Géza főispán vezette s mint tőle értesülünk, a gyűjtés legnagyobb részét befejeztetvén, eddig

57380 korona 37 fillért

eredményezett, mely összeg tavaszig gyümölcsöző elhelyezésben van.

A közigazgatás tényezői nagy ambícióval vezették végig a gyűjtő akciót s az egyes járások és városokbeli eredményeket itt tüntetjük fel:

Ratkói	járási gyűjtés	2667 K 45 f.
Nagyőrcei	"	1074 " 31 "
Garamvölgyi	"	2308 " 63 "
Rimaszombati	"	2916 " 59 "
Feledi	"	2193 " 35 "
Rozsnyói	"	8288 " 23 "
Putnoki	"	3822 " 83 "
Tornaljai	"	1870 " — "
Rimaszombat városi	"	1143 " 03 "
Rozsnyó	"	2419 " — "
Dobsina	"	876 " — "
Jolsva	"	534 " 80 "
Nagyőrce	"	258 " — "

A már részletekben kimutatott adományokon felül az elmúlt héten a következő adományok érkeztek a főispán hivatalának címére:

Gömörmegyei Nép- és Iparbank 600 K
A „Murányvölgye” cz. lap gyűjtése 171 K.

Kubinyi Géza főispán érintkezésbe lépett Sárosvármegye főispánjával és alispánjával s a közel jövőben elutazik, hogy megtekintse a bártfai járásbeli *Ondavajdó* községet, mely Gömör áldozatkészségéből kap majd új életet.

A község neve még nincs megállapítva s most folyik annak munkája is, hogy megállapítsák, kik azok, akiknek nevét emléktáblák fogják megörökíteni a község egyes házain.

Egy rendkívül kedves tervről már számot adhatunk.

A vármegyeháza dísztermében rendezett sárosi tea-délután s a megtartott sárosi mozi-előadás jóvedelméből a községben egy kisdé-óvót készült felépíttetni a bizottság s ezt a sárosi tea-est lelkes hölgy rendezőjének és vezető házikisasszonyának Lukács Margitkának nevére fogja elnevezni.

Hirek és vegyesek.

Forgács,

és nem forgácsok, mint máskor.

Nem teszek ma cizra csillagokat a mondataim közé, egyfolytába írom az egészet, azt hiszem, van olyan értékes a témám, hogy külön formáljam meg és ne szorítsam bele kopott anekdota aplikációk közé.

Nemrégén híre járt, mi is megírtuk, hogy színészek készülnek Rimaszombatba. Azután híre jött, mi is számot adtunk róla, hogy a helyhatósági engedélyt a város polgármestere az ide készülő szintársulat részére nem adta ki s arról is tudok és tudunk, hogy ezen elutasító határozata másodfokon is szanekziót kapott.

Nem akarom bírálni ezeket a hatósági intézkedéseket, mert nem is tudnám, hiszen az én szilárd meggyőződésem is azt kiabálja bennem, minek jönnének Rimaszombatba színészek — nagy a világ, sok a város, éhen szebb helyen is meghalhatnak!

Szóval ne gondolja kíváncsi olvasóm, hogy én most doronggal támadok neki a hatóságoknak és unalmas estéim miatt epés tollal állok bosszút, hogy „szétforgácsolom” őket s hogy szavam zúgni fog és rémes lesz, mint a rimaszombati harangozó kongatása éjjel 2 órakor, ha egy szoba plafónon tenyérnyi lyukat éget ki egy ártatlan kéménytűz!

Nem! Csak arról szeretnék írni, hogy miért van Rimaszombatban olyan helyzet, hogy itt éhenhalás a sorsa a vidéki színészeknek, míg a sokkal kisebb intelligenciájú Rozsnyón és Dobsinán ugyanazon társulatok (éppen a jelen napok igazolják) megtalálják a megélhetés és boldogulás lehetőségeit.

Lesznek talán, akik azt fogják mondani: a rimaszombati publikum izlése fejlettebb, igényei nagyobbak, mint a többi gömöri városok közönségé — ezekkel nem szeretnék vitakozni.

Én halványan látom az igazi okokat ha belepillantok mozgó társadalmi életünkbe és szomorúan írom a forgácsom.

Nincs hozzá erőm és kedvem, hogy reflektorokkal világítsam meg azt a tényt, hogy Rimaszombat város közönsége, mely a kultúra normális nivóján mozog, mely érzéseiben feltétlenül nemes, gondolataiban szereti a szépet, nem bír kiformalódott érzéssel a művészetek iránt.

Lesznek, akik mosolyogni fognak. Vidéki színészek — és művészet?! Ez a lekicsinylés fogja elintézni kijelentésemet — sokszor igazuk lesz. De principiálisan ebből a nézőpontból kiindulni soha sem szabad.

Soha sem szabad azzal a feltevessel leülni a deszkák elé, hogy ami most ott következik, az nevetséges kicsutolása a művészetnek, az humoros ripacs erőlködés s annak művészi értéke nincs.

És a rimaszombati közönségnek sokszor az a baja, hogy ezzel a szemmel nézi az első szkenátót azt a színészt is, kinek talán mindennél szentebb a lelkében a hivatása.

Még egyet!

Rimaszombatban addig, míg a Hungária nagytermének bütykös deszkáin állanak a kulisszák, ahonnan sem illúzió nem szülehetik, sem érzések nem fakadhatnak, ne várjunk művészi erőket, mert a művészet ma már olyan finnyás uridáma, hogy undorodik a primitivség poros levegőjétől s azok, akik élni tudnak ebben, bizony sokszor messze-estek a művészet szentelt berkeitől.

Azért jobb, sokkal jobb, hogy ma Dobsinán játszik az a szintársulat, mely ide készült, de zárt ajtókra talált.

Ezek a nagy vonások vibrálnak előttem, mikor elgondolkodom erről a két fogalomról: Rimaszombat és a színészet! *Glin.*

Személyi hír. Kubinyi Géza főispán e hó 19-én Jolsvára utazott, ahol a 43—50 évesek felülvizsgálati szemléljén fog elnökölni s onnan e hó 21-én, pénteken hivatalos ügyeinek intézése végett Budapestre ment. Kedden, e hó 25-én tér vissza Rimaszombatba.

Névnapi üdvözlések a megyeházán.

E hó 16-án, vasárnap tartotta névnapiját Kubinyi Géza főispán és Lukács Géza alispán, kiket ez alkalommal számosan kerestek fel jókívánatokkal.

Legfelsőbb engedély kitüntetés viselésére. Ő császári és apostoli királyi Felsege 1915. évi december hó 20-ikán kelt legfelsőbb elhatározásával legkegyelmesebben megengedte, hogy Podhradszky Pál, Coburg hgi főerdőmérnök a Szász hgi Ernesztinai házi rend I. osztályu lovagkeresztjét elfogadhasssa és viselhesse.

Kitüntetett ezredes. A „Hivatalos Lap” folyó hó 18-iki száma közli, hogy a király a háboru alatt teljesített kitünő szolgálatok elismeréséül Bastgen Szaniszló 80. gyalogezredbeli ezredesnek a Ferencz József-rend lovagkeresztjét a katonai érdemkereszt szalagján adományozta.

Uj parancsnok. A cs. és kir. 80. sz. gyalogezred eltávozott parancsnoka helyébe mult héten Nechwatal ezredes helyezettett át ide parancsnoknak. Az uj ezredes a háboru kezdete óta künn volt a harcztéren, s a német vaskezeszetet is megkapta hősies magatartásaért. A parancsnok e napokban tett hivatalos látogatást vármegyénk fő- és alispánjánál s városunk polgármesterénél és a hivatalfőnököknél.

Kitüntetett lelkész. A király az el-lenség előtt teljesített kitünő és önfeláldozó szolgálatai elismeréséül a lelkészek számára adni szokott 2. oszt. érdemkeresztet a fehér-vörös szalagon adományozta Baráth Károly, a 37. honvédgyaloghadosztálynál beosztott 16. honvédgyalogezredbeli tartalékos segédlelkésznek. Üdvözljük szívből a kitüntetett lelkészt, társas életünk rokonszenves, kedvelt tagját, ki a háboru kezdete óta az északi harcztéren lelkesíti hős honvédeinket.

Vaskeresztes kitüntetés. Darvas Pál 5-ik honvédhuszárezredbeli tartalékos főhadnagy-nak vitéz magatartásáért a német császár a II-ik oszt. vaskeresztet adományozta.

Soron kívüli kinevezések. A hadsereg-főparancsnokság által, mint a folyó hó 18-iki „Hivatalos Lap”-ban olvassuk, 1915. december 30-iki ranggal soron kívül tartalékos hadnagyká lettek előléptetve: Farkas Zoltán 5-ik honvédhuszárezredbeli tartalékos zászlós és Huggye László, a 39-ik honvédgyaloghadosztályhoz vezényelt beszercezbányai 16-ik gyalogezredbeli tartalékos zászlós. — Ugyancsak hadnaggyá lett előléptetve Istók Barna 83. gyalogezredbeli zászlós, Istók József derék fia.

Előléptetés. Dr. Baksay Dezső rimaszombati ügyvéd, a budapesti I. honvédhuszárezred önkéntese, aki az elmúlt héten rövid szabadságát itthon töltötte, káplárrá lett előléptetve.

Kitüntetések. Hatalmas sorát a kitüntetéseknek közli a „Hivatalos Lap” keddi száma, melyek a háboruval kapcsolatosan polgári állásukban kiváló munkásságot kifejtett egyének érdemeit honorálják. Bennünket e kitüntetések közül közelebről érdekelnek a következők: dr. Ghyecz Jenő miniszteri tanácsos, a Ferencz József-rend középkeresztjét kapta, dr. Kiss Dezső miniszteri segédtitkár a Ferencz József-

rend lovagkeresztjét, dr. *Ladányi* Dezső miniszteri segédfogalmazó a koronás arany érdemkeresztrel és *Beliczky* Kálmán határrendőrségi segédfogalmazó a koronás arany érdemkeresztrel lettek kitüntetve.

Térzene a megyeháza előtt. Ma, vasárnap délelőtt 11-től fél 1-ig a Rimaszombatban állomásozó cs. és kir. 80-ik gyalogezred zenekara a vármegyeháza előtti Tompa téren hangversenyt ad. Ugy értesülünk, hogy e térzenében ezentul minden vasárnap lesz részünk.

Akadémiai ülés. A magyar tudományos akadémia harmadik osztálya f. hó 17-én *Entz* Géza elnöklésével, melyen az első előadó városunk jeles szülötte: dr. *Richter* Aladár levelező tag, a kolozsvári tudomány egyetem nyug. rendes tanára volt, ki „Összehasonlító alkat és fejlődéstani vizsgálatok a makrograviaceák levélbeli paratutengéseiről” című előadásában válaszolt az a nagyobb tanulmányát, melyet a közép és délamerikai flórához tartozó növényeken hajtott végre. A hallgatóság élénk tetszéssel és éljenzéssel kísérte a tudós professzor előadását.

Kitüntetett zászlós. A Rimamuránsalgótarjáni részvénytársaság tisztelci mészkbányájának bányatófelőre: *Werner* Alajos hirt kapott az olasz harcztérről, hogy hónapok óta ott küzdő fia: *Werner* Artur rimamurányi tisztviselő, a 30. gyalogezred zászlósa, az ellenséggel szemben tanusított bátor és vitéz magatartásáért a II. oszt. vitézségi ezüst éremmel lett kitüntetve.

Legfelsőbb dicsérő elismerés. A király elrendelte, hogy a cs. és kir. 5. gyalogezred nálunk is ismert kapitányának: *Knapp* Gusztávnak az ellenség előtt tanusított vitéz magatartásáért legfelsőbb dicsérő elismerése tudat adassék.

Főgimnáziumunk volt jeles növendéke: *Baskay* Gyula 25. gyalogezredbeli tart. főhadnagy, losonci városi főjegyző szintén legfelsőbb dicsérő elismerésben részesült.

Elesett hős kitüntetése. Az itt állomásozott 5. cs. és kir. gyalogezred tartalékos főhadnagya: *Fischer* Richárd, ki hősi halált halt, vitéz magatartása elismerésül a 3. oszt. hadiékítményes katonai érdemkeresztrel lett kitüntetve.

A 80-asok dicsérete. Mult héten az olasz harczzintéren a tolmeini hídfő közelében a 80-ik számú gyalogezred az 52-ik gyalogezreddel együtt újból tanujelét adta hősiességének, s a vezérkar jelentésében mindkét ezredről legnagyobb elismeréssel emlékezett meg. Egy hatalmas olasz támadás visszaverése után mintegy 1000 foglyot ejtettek hős katonáink s méltán rászolgáltak a hadvezetőség kiváló dicséretére.

Vöröskeresztes kitüntetések szétosztása Jolsván. E hó 20-án d. u. 2 órakor díszközgyűlést tartott a jolsvai vörös kereszt választmány, melyen *Kubinyi* Géza főispán is megjelent s lendületes beszéd kíséretében kiosztotta a vörös-keresztes kitüntéseket. A főispánt *Kuna* Aurél főszolgabíró, elnök üdvözölte kitüntetése alkalmából s távirati üdvözlöt küldtek *Kubinyi* Gézának, aki a jolsvai vörös-keresztes választmány díszelnöknője.

Fiatall hős kitüntetése. Szép kitüntetés érte *Dráskóczy* László volt országgyűlési képviselő László nevű fiát, aki mint egy éves önkéntes a 3. honvéd tüzérezred 4. ütegénél 1915. évi szeptember havától az északi harcztéren teljesít katonai szolgálatot, ahová önként jelentkezett s örömmel értesülünk, hogy e hó 13-ikán hősi magatartása jeléül a nagy ezüst vitézségi éremmel lett kitüntetve.

A kassai sakkozók. A kassai Sakkör tagjai mozgalmat indítottak, hogy a szép multu s nagy jövőre hivatott kört új életre ébresszék. Az elnöki tisztségre dr. *Kálniczky* Géza táblalábrot öhajjták megválasztani az eltávozott *Kiss* Albert helyébe. *Kálniczky* egyénisége, a sakkirodalomban mély nyomokat hátrahagyó több évtizedes érdemes munkássága, gyakorlati játékereje predesztinálja erre a pozícióra.

A honvédhuzár őrnagy temetése. Az északkeleti harcztéren, a jaguini útközetben 1914. október 31-én hősi halált halt. *Várady*

Dániel honvédhuzár őrnagy hült tetemeit e napokban fogják Opaton, orosz Lengyelországi község melletti sírjából — hová annak idejében bajtársai ideiglenesen eltemették — Feledre haza szállítani és az ottani sírkertben örök nyugalomra helyezni. A megboldogult birtokosa volt a *Signum laudisnak*, a *katonai érdemkeresztnek*, ugyszintén a *hadiékítményes érdemkeresztnek* és a *vaskorona-rendnek*. — A két utóbbi rendjelét a megboldogult őrnagy már csak halála után kapta meg.

A hős huszár főhadnagy utolsó utja. Folyó hó 16-án Iglón nagy részvét mellett temették el az orosz harcztéren hősi halált halt *Vander Lühe* Nándor huszár főhadnagyot, kinek végtisztességtételén az ezred képviselőjében megjelent küldöttségben részt vett báró *Hámos* Antal honvédhuzár hadnagy is.

Balyó Bálintné szül. *Ligetkuthy* Malvin, Nógrádmegye karacsberényi származású, legutóbb zsiplakos, egy jobb napokat élt 72 éves varrónő folyó hó 20-án a közpórházban hosszas betegség után meghalt. Az elhunyt *Ligetkuthy* Iván budapesti koronaügysz helyettes nővére volt.

Katonai temetés. A közpórházban elhunyt *Rzedca* Román 20 éves brodyi önkéntes, hadapród őrmester hült tetemeit folyó hó 17-én a tisztikar és a legénység nagy részvéte mellett temették el d. u. 3 órakor katonai pompával. Az egyszerű koporsó előtt a katonai zenekar haladt gyászindulók hangjai mellett, utána pedig a kivezényelt szakasz s a tisztikar teljes számban.

Ugyanezen napon egy órával később temették a 80-ik gyalogezred egyik közlegényét: *Matwijow* Tódor 45 éves gör. kath. népfőkelőt, ki Galiczia Kupcze kerületének Kamienka Sztrumilova községbe volt illetékes.

Elhunyt hadimunkás. A helybeli vöröskereszt kórházban folyó hó 20-án elhunyt *Rudniczki* Lukács a harcztérről betegen ide került 46 éves népfőkelő, ki Galiczia Zloesni kerület Skwarzawa községbe volt illetékes. Folyó hó 21-én temették.

Elhunyt orosz fogoly. A helybeli közpórházban a nyustyai magnezit-gyárból sulyos hasi hagymázzal beszállított *Marencz* Maxim 33 éves, nős, Komarovka kerület Csernahorszki községbe illetékes orosz fogoly folyó hó 17-én meghalt. Folyó hó 19-én temették.

A hadi segélyekről irt mult heti vezető cikkünkben arról irtunk, hogy a vármegye területén a háboru kezdete óta négy millió koronát meghaladó összegű hadisegélyeket fizettek ki. — Arról kapunk értesítést, hogy ezen négy milliós összeg nem a háboru kezdete óta kifizetett összegnek felel meg, de *egy évi* kiadás s így a cikkünkben említett állami gondoskodás még hatalmasabb méretűnek látszik.

A nyomorék-gyermekek karácsonyfájára begyűlt adományok. A Gömörmegyei Fehér-Kereszt Egyesület Elnöksége e hó 17-én *Lukács* Gézáné elnöknő vezetése mellett ülést tartott, melyen több folyó ügy elintézése után a nyomorék-gyermekek karácsonyfájára begyűlt adományok elszámolását eszközölte. Begyűlt összesen e célra 531 korona 56 fillér, mely összeg, tekintettel arra, hogy a háborus jótékonyági akciók közönségünket sok más irányban veszik igénybe, igen tekintélyesnek mondható.

Rézért — vasat. Az „Uránia nővédő egyesület” városunkba küldött becsérelés végett 10 drb vasmozsarat és 10 drb vas gyertyatartót. Ezen tárgyak közszemlére ki voltak téve *Baksay* József kereskedelmi tanácsos és ifj. *Rábely* Miklós kereskedők üzleteiben. — *Réz* tárgyakat áldoztak *vasért* a következők: *Baksay* József, özv. *Káposztás* Józsefné, Dr. *Bleier* Leoné, Dr. *Csernay* Dánielné, *Loysch* Ödönné, *Nyomárkay* Béláné, *Dobránszky* János, *Piovarcs* Jánosné, *Szücs* Györgyné, *Istók* Józsefné, *Mészáros* József, *Blumenthal* N. né és özv. *K. Tóth* Józsefné. Hazafiúi köszönet érte.

Buzatolvaj asszony. Putnokon mult év október 23-án *Lőrincz* Györgyné gömörpéteri születésű putnoki napszámos a Hungaria gőzmalomból a magtár feltörése után két métermázsza buzát lopott el 200 koronán aluli értékben. Folyó hó 14-én a helybeli kir. törvényszék a buzatolvaj asszonyt jogerősen egy hónapi fogházra ítélte.

Terjed a himlő. Az elmúlt héten irtunk a vármegye főorvosának jelentéséről, mely arról számolt be, hogy a hólyagos himlő mily mértékben van vármegyénkben elszaporodva. Most illetékes helyről vesszük a hirt, hogy a himlő terjedésének a legerélyesebb hatósági intézkedések sem vetettek gátat, mert e hónapban 28 új megbetegedés volt s a himlőben betegek száma jelenleg 34. A járvány kezdete óta összesen 70 megbetegedés volt, ezek között 10 katona. Az új betegedések közül Hízsnnyón volt 2 eset, Forgácsfalán 9, Rimakokován 6, Ujantalfalván 5, Jolsván 2, *Rimaszombatban* 4 katona. — A himlő járványszerűleg csak Forgácsfalván lépvén fel, ott a kötelező beoltás elrendeltetett és végrehajtatott.

Katonaszökevény rejtegetése. A helybeli kir. törvényszék folyó hó 19-én *Poprócski* György szkárosi községi csordás és felesége felett, kik a losonci 29. cs. és kir. vadászászlóalj kötelékébe tartozó *Poprócski* Györgyöt, bár tudták, hogy katonaszökevény, mégis mult év június elejétől október közepéig otthon rejtegették és élelmezték anélkül, hogy az esetet a hatóságnál bejelentették volna. A bíróság *Poprócski* Györgyöt jogerősen 2 havi fogházra és 10 korona pénzbírságra ítélte a fegyveres erő elleni büntett címén, ugyanilyen büntetést kapott *Poprócski* Györgyné is.

Nem lesznek választások a betegsegélyző pénztárnál. Az Országos Munkásbetegsegélyző és Balesetbiztosító Pénztár, valamint a Kerületi Munkásbiztosító Pénztárak legutóbb 1913-ban tartották meg a választásokat, a mely alkalommal betöltötték a különféle tisztségeket. A mandátumok három esztendőre szólottak és így a folyó évben újabb választásnak kellett volna következnie. Az Állami Munkásbiztosító Hivatal azonban most rendeletet bocsátott ki, a melyben közli az összes pénztárak vezetőségével, hogy tekintettel arra a körülményre, hogy a pénztárakat alkotó érdekeltségnek nagy része ezidő szerint a harcztéren küzd és így a választásokban való részvételben akadályozva van és mert ennél fogva a háboru tartama alatt megtartott választások utján megalakított szervek nem volnának az egész érdekeltségnek képviselői, az Állami Hivatal a törvény vonatkozó rendelkezése alapján a jelenleg működő vezetőségek mandátumát a folyó év végéig meghosszabbítja. Az önkormányzati szervezés újjáalakítása iránt történt esetleges intézkedések ennél fogva abbahagyandók.

Orvosok mozgalma. A nehéz idők folyton sulyosbodó viszonyai között az orvosok is több helyen mozgalmat indítottak és minden orvosra kötelező megállapodást létesítettek a díjak emelésére nézve. Legutóbb Fejérmegyében emelték a házi-orvosi és látogatási díjakat. Az orvos lakásán a rendelés legkisebb díja 3 korona, a beteg lakásán 4 korona, kültelkeken távolság szerint 6—10 korona és fuvardíj, consilium legkisebb díja 10 korona. Legkisebb házi-orvosi díj 100 korona, (operációk, oltás, bizonyítvány, szülés vezetése és egyéb speciális orvosi beavatkozások esetenként külön díjazandók.) Esti 10 órától reggel 7 óráig minden díjazásnak kétszerese fizetendő. A fejérmegyei orvosok joggal és méltán hozták meg határozatukat, mert a bíróságnak irányítól megállapított minimális miniszteri díjszabást ma már sok helyen mindenki részére megállapított díjazásnak tekintették.

Takarmánymagvak beszerzése. A vármegyei vetőmagellenőrző bizottság felvette munkaprogramjába az állati takarmánymagvak beszerzését is s e célból felirattal fordult a földmívelésügyi miniszterhez. A napokban érkezett meg a miniszter válasza, mely szerint tekintettel arra, hogy az állati takarmánymagvak szabad kereskedelem tárgyát képezik, azoknak közvetítését és beszerzését nem eszközölheti. — Gazdaközönségünk tehát más uton lesz kénytelen ezen szükségletéről gondoskodni s úgy halljuk, e tekintetben a vármegyei gazdasági egyesület fog intézkedést tenni.

A rendőrségi államsegélyek. A belügyminiszter megállapította és kiutalta a vidéki városok rendőrségének fejlesztésére szolgáló 1916. évi rendes államsegélyt és pedig: Rimaszombat város részére 12000 koronában, Rozsnyó, Dobsina, Jolsva és Nagyrőcze városok 6000—6000 koronában.

Tiszti szállások igénybevétele f. évi február hó 1-től. F. évi február hó 1-től a helyben székelő 80. gyalogezredbeli tisztek és legénység részére nem mint eddig szokásban volt bérbe vétel, de a beszállásolási törvény alapján fog a szállás eszközöltetni. És pedig a törvény alapján minden egyes háztartással bíró egyén tartozik 1 hónapi időtartamra 1 szobát fűtés és világítással napi 52 fillérjével a tiszt részére átengedni.

Egyelőre a 3 vagy ennél több szobával bíró háztartás fog igénybe vétetni. A sorrend a rendőrkapitány által fog megállapítani.

Azon egyének, akik esetleg ezt megváltani óhajtják, tartoznak egyszeri megváltás czimén a városi házipénztárba 30 koronát befizetni, a nyugtát pedig a rendőrkapitánynak felmutatni.

Szinpártoló egyleti részjegyek. Nyustyán, az ottani magyar szinpártoló egyesület részjegyeinek huzása folyó hó 16-án ment végbe a tagok élénk érdeklődésével. Alább közöljük a kihuzott részjegyek számaival azzal, hogy a részjegy I. számú szelvényei folyói évi február hó 1-től az egyesületi pénztárnál beváltatnak. Kihuzatott összesen 60 drb részjegy 1200 korona értékben és pedig: 67, 179, 53, 163, 215, 114, 198, 151, 127, 62, 71, 64, 231, 232, 153, 240, 84, 40, 126, 51, 49, 74, 5, 259, 207, 268, 70, 251, 145, 7, 252, 93, 29, 110, 165, 68, 117, 58, 261, 55, 11, 184, 208, 20, 277, 78, 199, 113, 212, 167, 18, 230, 31, 160, 162, 63, 19, 213, 73, 221. — Nyustyai magyar szinpártoló egyesület: *Smeisz János* elnök, *Thomka László*, *Mispál Frigyes*, *Petrivaldszky Gyula*, *Solcz Ádám*, *Purjesz Ignác*.

„Iskoláink.” A vármegyei tanítóegylet és a kir. tanfelügyelőség hivatalos közlönyének január-februári száma e héten jelent meg a *Matolcsy Pál* szerkesztésében. E kettős számban közölve van *Bihary István* vezető kir. segéd-tanfelügyelő szeptember, október, november és december hónapban a közigazgatási bizottság elé terjesztett jelentése, melyben a tanügy eseményeiről ad számot, továbbá közölve vannak az iskolákhoz és gondnokságokhoz intézett tanfelügyelőségi hivatalos rendeletek és hírek a tanügy köréből.

Főpásztori körlevél. Megjelent *Balás Lajos* rozsnyói püspök folyó évi I. számú főpásztori körlevele, amelynek latin részében néhány szertartási kérdést intéznek el. A főpásztor megköszöni az újévi üdvözléseket, továbbá közli az 1916. évi bűntörvény szabályait. Intézkedik az 1915. évi körlevelek költségeiről s az 1916. évi directorium költségeiről. Jelenti az 1916. évi I. félévi lelkészi körpótlék folyósításáról, valamint intézkedik a segédszolgálatra alkalmasnak minősített tanítók szabadságolását. Közöl továbbá egy közoktatási miniszteri döntvényt a tanítói lakásokról. Az országos latin és görög szertartású tanítók segélyalapjának közgyűléséről tudósít. „Máriafalva” fölépítendő elpusztult község javára gyűjtést rendel; a hadifoglyok gyámoltását és a rokkant katonák elhelyezését figyelembe ajánlja. Közoktatási miniszteri átiratot közöl a hadi postabélyegek gyűjtéséről. Pályázatot hirdet a Kósa-Schopper kórház gondnoki állására. Jelenti, hogy katonai felszerelések készítésére ingyen kötőfonál kapható a hadsegélyző hivataltól az összes elemi iskolai tanítónőknek, egyúttal értesít az elemi iskolai szemléltető képek szétküldéséről. Ajánlja a Szt. István-társulat kiadványait s más jóirányu műveket és folyóiratokat. A szádalmási plébániára pályázatot hirdet február hó 6-ig. Jelenti, hogy *Elk Antal* h. alesperes, nyugalmazott plébános a „Ludoviceum” intézet tagja lett. *Szerény Gyula* szádalmási plébánost Kisterenyén plébánossá nevezte ki. *Perényi László* a katonai szolgálatból visszatérve, garamszécsi káplán lett. *Demeter Bertalan* Litkéről Karancseszibe; *Horváth László* Korompárol Litkébe; *Horváth Ferencz* pedig Gölniczbányáról Korompára ment káplánnak.

Harapós sógor. Gesztetén, folyó hó 10-én *Csank János* Miklós gazdaember feleségével együtt berontott sógorához: *Habodász Ágoston* gazdához, kivel már régebbi idő óta haragos viszonyban volt s összeverekedtek. A dulakodás közben *Csank* a sógora kezébe beleharapott s kisujjának egy részét leharapta. Súlyos vérmérgezés támadt a sérülésből, mellyel beszállították f. hó 20-án a sérültet a kórházba.

Gondatlan anya. Szkároson december 9-én *Novák Istvánné* 3 éves kis fia: *István*, egy őrizetlen pillanatban a [takaréktüzhelyre felmászott s a gyufatartóból gyufát vett ki, a takaréktüzhelyen levő papírt meggyújtotta. A láng belekapott a kis fiu ruhájába és súlyos égési sebeket szenvedett a gyermek. Nagyszülei azonban az anyával együtt nem sokat törődtek a gyermekkel és nem is gyógykezelgették, minnek következtében a kis fiu az elszennvedett égési sebek folytán decz. 31-én meghalt. Dr. *Gaál Gusztáv* és dr. *Goldblatt Géza* orvosok felboncolták a hullát s az anya és nagyszülők ellen gondatlanságból okozott emberölés czimén az eljárás megindult.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik szeretett és felejthetetlen édes atyánk: *Kozma Szabó József* elhunyt alkalmából bánatunkat enyhíteni igyekezték, s részvétnyilvánításukkal szóval vagy írásban felkerestek, ez uton mondunk őszinte, hálás köszönetet. — Rimaszombat, 1916. január 15.

A hálás gyermekek.

Verekedő utitársak. Rozsnyó és Berzéte között mult év június 15-én *Gáspár Pál* és *Hovanyecz Svajkó János* a szekéren hazafelé menés közben összeszólalkoztak, majd ostornyéllel megütötte *Gáspár Svajkót*, ki erre kést rántott s összeszurkálta *Gáspárt*. Folyó hó 4-én állott a helybeli törvényszék előtt *Hovanyecz Svajkó Pál* a főtárgyaláson, és súlyos testi sértés büntetése czimén a bíróság jogerősen két havi fogházra és 10 kor. pénzbüntetésre ítélte el. A büntetésből egy hónapot és 6 napot kiöltöttek vett a bíróság.

Hadifoglyoknak szóló pénz-átutalásokat teljes biztonsággal továbbít a

7-10 RIMASZOMBATI TAKARÉKPÉNZTÁR.

Tisztaság a vendéglőkben. Ez a két fogalom főleg a vidéken nem volt mindig harmónikus egymással. A jóízűs gyakran kiáltott fel a vendéglők tisztaságának láttán s most egy kereskedelemügyi miniszteri rendelkezés nagyot lendített ezen az elhanyagolt állapoton. A vármegye közönsége az 1914. évi nyári közgyűlésében elhatározta, hogy a fogadó, vendéglő, kávéház és kávémérési jogok gyakorlása tárgyában alkotott és fennálló törvényhatósági szabályrendeletet azzal egészíti ki, hogy a nyilvános étkező helyiségek tulajdonosai a vendégek számára könnyen hozzáférhető helyen kézmosásra használható, lehetőleg folyócsappal ellátott mosdókészüléket felállítani kötelesek s hogy az alkalmazottak az evő és ivóeszközöket tisztán tartoznak kezelni s eltiltatnak attól, hogy a poharakba azoknak vízzel való megtöltésénél s a tálczákon való elhelyezésénél ujjakkal belenyuljanak. A vármegye ezen szabályrendelet kiegészítését a kereskedelmi miniszter jóváhagyta s rendelete szerint az ellene vétők kihágási uton lesznek megbüntetve.

Súlyos baleset. Mult év október 2-án Egyházasháson özv. *Ádám Józsefné* 9 éves kis József nevű fiát a cséplőgéphez küldte nap-számba s ott a fiu véletlenül a gép etetőjébe lépett s lábát úgy összeroncsolta, hogy a gyermek még most is kórházban fekszik s alszárát amputálni kellett. A bíróság felelősségre vont a *Molnár István* ajnácskői gépészt is, mert ő a kis gyermeket veszélyes helyen alkalmazta a gépnél. Folyó hó 14-én volt a tárgyalás ez ügyben a helybeli kir. törvényszéknél, azonban csak özv. *Ádám Józsefné* jelent meg a főtárgyaláson, s őt dr. *Mészáros István* kir. főügyész helyettes vádbeszéde után gondatlanságból okozott súlyos testi sértés vétsége miatt jogerősen nyolcz napi fogházra és tíz korona pénzbírságra ítélték, de az ítélet végrehajtásának felfüggesztését a bíróság kimondotta.

Apolló-színház. Ismét élénk hete volt az Apolló mozgó színháznak. E héten szerdán is volt két előadás nagy érdeklődés mellett, s szombaton és vasárnap külön új műsorral lesz előadás. A program változatos, érdekes s felhívjuk a közönség figyelmét a sokat ígérő estekre. A tulajdonos állandóan gondoskodik arról, hogy a közönség kellemesen szórakozzék és sok élvezetet találjon.

Turista egyesületünk működése.

A Magyar Kárpát-egyesület gömői osztályának rimavölgyi helyi bizottsága, a mely 1914. év elején alakult meg 34 taggal, alakulása évében több új alkotásnak tervét vetette fölszínre. Ezeknek teljes kivételét a háboru akadályozta meg s a háboru kitörése óta ez a békés munka is sok mással együtt jóformán szünetelni volt kénytelen. A mult évben, a mikor a Tatra vidéken a központot az ellenség fenyegette, még az évkönyv is csak az év végén jelenhetett meg. Most lassan kezd a központ föléledni, az osztályok és helyi bizottságok is elszámolnak a lefolyt két esztendőről. Miután a mi helyi bizottságunk a tagok jó részének hadbavonulása miatt gyűlést sem tarthat, azért egyelőre lapunk utján közli két évi működésének eredményeit. A tagok közül 9 hadbavonult és pedig a leginkább érdeklődők közül. Ezekből 1 meghalt (*Putra Ede*), 1 eltűnt (Dr. *Benyó Gyula*), hadifogságban van (*Vladár József*). — A helyi bizottság bevétele volt 1914-ben 136 kor. kiadása 98 kor. 28 fill. 1915-ben bevétel 96 kor. kiadása 31 kor. A kiadások turisztikai tervekre és alkotásokra folytak. Így turista szálló létesület a nyári időszakra egyelőre 2 ágy felszereléssel a főgimnázium helyiségében. Az utjelzések nagyobb részt elkészültek a főbb vonalakon és részben pótlásuk is elkezdődött. Tervbe vették a város környékén egy kisebb menedékház készítését, de ennek kivitele a háboru miatt egyelőre halasztást szenvedett, az előkészítés azonban jórészt megtörtént. A helyi bizottság 1914-ben sikerült 3 napos kirándulást rendezett, ezek azóta szünetelnek. A helyi bizottság elnöke *Horváth Zoltán*, titkára *Rábelly Miklós*.

Jótékony adomány. *Császár Pál* helybeli pékmester, katonai szállító, mint a nekünk bemutatott nyugta igazolja, a háboruban elesett katonatisztek és polgári köztisztviselők özvegyei és árvái javára 200 koronát fizetett le a Budapest-budafoki Erzsébet Otthon Egyesület pénztárába.

CSARNOK.

Hadi költészet.

(A lövészárkok tájain is megterem a versek virága, mint az itt következő példa mutatja. — *Nagy Abel*, telefonista balogiványi földműves írta és hazaküldte a családjának.)

Fenn a dombtetőről széjjel nézek,
Mindenfelé sirok, fedezékek,
Amott egy magányos kis fakereszt,
Sirhant nincs, árvíz már elmosta ezt.
Vajjon kinek örök nyugvó helye?...
Ki tudná ezt?... Sehol a hős neve.

Ki tudná ezt? hisz oly sokan vagytok
Ti, kik idegen földben nyugosztok,
Hol hős szívetek utolsó dobant,
Mely hazája hívására lánggra lobbant...
Nyugodjatok békén hős testvérek,
Előbb-utóbb tihozzátok térek...

Ott távol nagy összevisszaságban
Drót-akadályok nagy tömege van.
Oh, mi lehetett itt szent Isten!...
Nem jön erre válasz sehonnán sem.
Ki is tudna erre választ adni?
Erről a sok sir fog tanuskodni.

Lenne az ártatlan polyák faluban
Nagy csend honol, ott most nyugalom van.
De mit szólnak szerte-szét a romok,
Miről beszélnek a gránát-nyomok,
Mit szólsz, Isten összerombolt háza,
Mely ellenségnek voltál tanyája?...

Miről tudnál szólni arany folyó,
Zlota-Lipa, légy te tanuskodó.
Partjaidon a muszka fedezékek,
Ezek tanuskodnának, ha beszélnének.
Sok orosz szív dobant itt utolsó,
Sok megrepedt, hogy nem látott golyót...

Itt tanyázik a sok magyar baka,
Ide küldött bennünket a haza,
Itten vagyok, mikor kell már menni,
Ki a rajvonalba — muszkát verni.
Tizenhatos honvéd nem fél tőle,
Mikor azt mondják, hogy: „rajta!” „előre!”

Adományok a Vöröskeresztnek.
Dr. *Lichtschein* Adolf ur a Samarjay Jánosné urnó tiszteletére rendezett szép ünnepély hatása alatt a Vöröskereszt-egyesület czéljaira 25 koronát adott. — *Baksay* József kir. járásbíró ur Topánfalváról 20 koronát küldött az együletnek. Köszönettel közli a *Pénztáros.*

Adományok. A Vöröskereszt egyesület czéljaira e hét folyamán vettük s hálás köszönettel nyugtázzuk a következő szíves adományokat:

Pénzbeliek: Hajnal Antalné Eger 2 korona. Kereskedők számláiból pénztári engedmény 50 korona 59 fillér. Gümöry Olivérné Serke 50 korona.

Természetben: Veres Böske 36 darab zsebkendő. *Az elnökség.*

Kereskedelmi szaktanfolyamot végzett gyors- és gépirónó állást keres.

CZIM? Megtudható a kiadóhivatalban.

Kiadó lakás

A **Forgách-utcában** (a volt esendőr-laktanyában) egy szép udvari lakás kiadó.

Őszi és tavaszi szalma
eladó **Pósa Istvánnál** Bátkában.

Kiadó lakások.

A Deák Ferencz-utca 8 ik szám alatt **egy üzlethelyiség azonnal**, a Tompa Mihály-utca 21. sz. alatti utcza lakás magányos udvarral, továbbá a Tompa Mihály-utca 19. szám alatti utcza lakás és a Ferenczy-utca 6. szám alatti házban több kisebb és nagyobb utcza és udvari jó, egészséges lakás, villany-világítással és vízvezetékekkel felszerelve **f. évi május hó 1-től bérbe kiadó.** Értekezhetni: **Benyó Béla** tulajdonossal. 1—3

Faarverési hirdetmény.

284—1916. szám. — **Az alsófalui volt urbéresek Tornalján** a főszolgabírói hivatalnál **1916. évi február hó 15-ikén** délelőtt 9 órakor nyilvános szó- és írásbeli árverésen eladják Kisborosznok község határában fekvő erdejük 1915. évi — mintegy 209 kat. hold kiterjedésű vágásterületén található — összes **fatömeget és cserkéreg készletet.**

Hivatalos becsléssel megállapított mintegy 441 mmázsa cserkéreg, 679 ürköbméter hántottfa és 195 ürköbméter gyertyán-, cser- és tölgyfa.

A becsérték, mint kikiáltási ár — 6340 (hatezerháromszáznegyven) korona.

A szerződési időtartam, 1917. évi április hó 15 én jár le.

Az árverés érvényességéhez felsőbb jóváhagyás szükséges.

Bánatpénzképen legalább 634 (hatszáz-harmincznégy) korona készpénzben vagy óva dékkes értékpapirokban leteendő.

Utóajánlatok nem fogadtatnak el.

A részletes árverési és szerződési feltételek Tornalján a főszolgabírói hivatalnál és Rimaszombatban a nyustyavidéki m. kir. járási erdőgondnokságnál megtekinthetők.

Tornalja, 1916. január 18.

Hevessy, főszolgabíró.

Üzlet áthelyezés!

Van szerencsém a nagybecsű közönség szíves tudomására hozni, hogy a Kossuth u. 1. sz. alatt lévő csemege üzletemet folyó hó 15-étől **Deák Ferencz-utca 22. szám alá** áthelyeztem (Zsuffa-féle ház, Rábely könyvkereskedése mellett).

Csemege üzletemet, hogy a mai kor minden követelményeinek megfelelhessen, egy külön falatozó (Imbiss-Halle) helyiséggel is kibővítettem.

Mielőtt a nagybecsű vevőim eddigi szíves pártfogásáért köszönetet mondanék, kérem, hogy a jövőben is jóindulatu szíves pártfogásaikkal megtisztelni szíveskedjenek.

Tisztelettel:

IMREH SÁNDOR,
csemege kereskedő
Rimaszombat.

Rimaszombatban egy jóforgalmu
zálogház
elköltözés miatt azonnal eladó.

TANULÓ.

Egy ügyes fiu, esetleg leány
tanulóul felvétetik

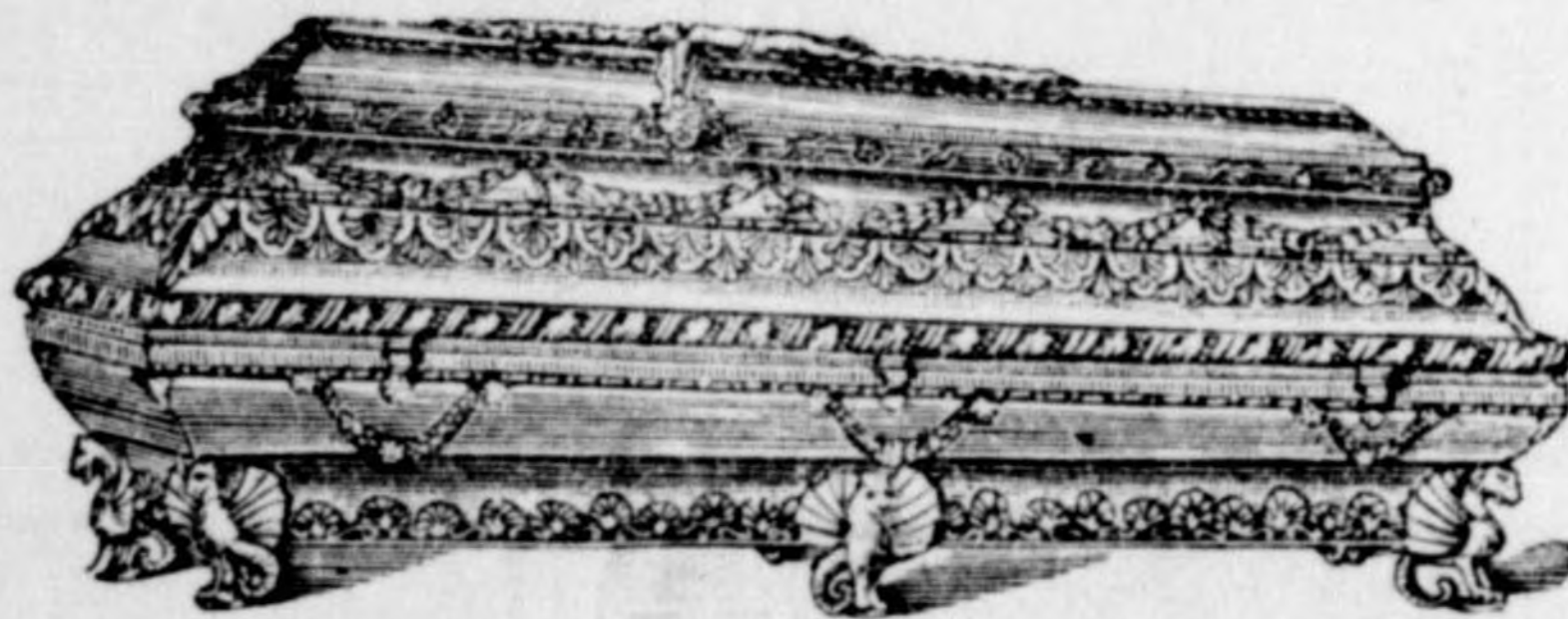
Szoyka Pál üzletében.

ZAVADSZKY EDE ezelőtt HOLLÓSY JÓZSEF

2—* **TEMETKEZÉSI VÁLLALATA**

RIMASZOMBAT, DEÁK FERENCZ-UTCZA 24. SZ.

Van szerencsém a helybeli és vidéki tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy a néh. **HOLLÓSY JÓZSEF**-féle **temetkezési vállalat** a **Deák Ferencz-utca**

„**ZSUFFA**“-féle házban van elhelyezve, hol nagy raktárt tartok mindentéle **érecz- és fakoporsókból**, valamint a temetkezésekhez szükséges összes kellékek s felszerelésekből, minél fogva azon helyzetben vagyok, hogy bármilyen díszes vagy egyszerű temetések rendezését, nemkülönben a temetésekkel járó összes teendőket, hullaszállításokat és exhumálásokat is, a legszolidabb feltételek mellett vállalhatom.

A helybeli és vidéki n. é. közönség jóakaratu pártfogását tisztelettel kéri:

ZAVADSZKY EDE RIMASZOMBAT, Deák Ferencz-utca 24.

Hirdetéseket

e lap részére elfogad

a kiadóhivatal, Tompa-utca 10.

és

Ifj. Rábely Miklós

könyv- és papirkereskedő

Deák Ferencz-utca 20.